

Republika Hrvatska
Općinski sud u
Rijeci
Žrtava fašizma 7
51000 Rijeka

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Općinski sud u Rijeci, po sutkinji Larisi Smiljan Pervan, kao sucu pojedincu, u pravnoj stvari tužitelja Igora Dragičevića, čiji OIB glasi 78833994717, iz Velog Brguda, Veli Brgud 61, zastupanog po punomoćnicama iz Zajedničkog odvjetničkog ureda Anite Vrkić i Ive Vrkić iz Rijeke, protiv tuženice čiji je naziv Erste & Steiermärkische Bank d.d., sa sjedištem u Rijeci, Jadranski trg 3A, zastupane po punomoćnicima iz Odvjetničkog društva Metelko, Knežević & partneri iz Zagreba, radi utvrđenja ništetnosti i radi isplate, nakon glavne i javne rasprave, održane i zaključene 25. lipnja 2026., u prisutnosti tužitelja osobno i zamjenice punomoćnika tužitelja, a u odsutnosti uredno pozvanih punomoćnika tuženice, 30. srpnja 2026., javno objavivši

p r e s u d i o j e

I. Utvrđuje se da je nišetna odredba Ugovora o kreditu, koji je 21. kolovoza 2007., pod brojem 2402006-1031262160 / 51400607-5103654800, sklopljen između tužitelja Igora Dragičevića, kao korisnika kredita, trgovačkog društva KEKO GRADNJA d.o.o., kao založnog dužnika, te Erste & Steiermärkische Bank d.d., koji je 22. kolovoza 2007. solemniziran po javnoj bilježnici Veri Lovrović iz Rijeke, pod brojem Ov-8120/2007, i to odredba sadržana u članku 10. navedenog Ugovora o kreditu, pod naslovom NAKNADA, kojom je navedeno da je za obradu zahtjeva i odobravanje kredita korisnik kredita dužan prije korištenja kredita platiti 1,000 % (jedan posto) naknade na iznos kredita, odnosno minimalno 200,00 HRK (dvjesto HRK), obračunate s datumom plasmana, te da je korisnik kredita suglasan da se obračunati iznos naknade naplati prilikom isplate plasmana.

II. Nalaže se tuženici čiji je naziv Erste & Steiermärkische Bank d.d. da tužitelju Igoru Dragičeviću isplati iznos od 663,07 eura (slovima: šesto šezdeset tri eura i sedam centa), sa zakonskim zateznim kamatama koje za razdoblje od 25. kolovoza 2007. godine do 31. prosinca 2007. godine teku po kamatnoj stopi od 15% godišnje, za razdoblje od 01. siječnja 2008. godine do 30. lipnja 2011. godine po kamatnoj stopi od 14% godišnje, za razdoblje od 01. srpnja 2011. godine do 30. srpnja 2015. godine po kamatnoj stopi od 12% godišnje, za razdoblje od 01. kolovoza 2015. godine do 31. prosinca 2015. godine po kamatnoj stopi od 8,14%

godišnje, za razdoblje od 01. siječnja 2016. godine do 30. lipnja 2016. godine po kamatnoj stopi od 8,05% godišnje, za razdoblje od 01. srpnja 2016. godine do 31. prosinca 2016. godine po kamatnoj stopi od 7,88% godišnje, za razdoblje od 01. siječnja 2017. godine do 30. lipnja 2017. godine po kamatnoj stopi od 7,68% godišnje, za razdoblje od 01. srpnja 2017. godine do 31. prosinca 2017. godine po kamatnoj stopi od 7,41% godišnje, za razdoblje od 01. siječnja 2018. godine do 30. lipnja 2018. godine po kamatnoj stopi od 7,09% godišnje, za razdoblje od 01. srpnja 2018. godine do 31. prosinca 2018. godine po kamatnoj stopi od 6,82% godišnje, za razdoblje od 01. siječnja 2019. godine do 30. lipnja 2019. godine po kamatnoj stopi od 6,54% godišnje, za razdoblje od 01. srpnja 2019. godine do 31. prosinca 2019. godine po kamatnoj stopi od 6,30% godišnje, za razdoblje od 01. siječnja 2020. godine do 30. lipnja 2020. godine po kamatnoj stopi od 6,11% godišnje, za razdoblje od 01. srpnja 2020. godine do 31. prosinca 2020. godine po kamatnoj stopi od 5,89% godišnje, za razdoblje od 01. siječnja 2021. godine do 30. lipnja 2021. godine po kamatnoj stopi od 5,75% godišnje, za razdoblje od 01. srpnja 2021. godine do 31. prosinca 2021. godine po kamatnoj stopi od 5,61% godišnje, za razdoblje od 01. siječnja 2022. godine do 30. lipnja 2022. godine po kamatnoj stopi od 5,49% godišnje, za razdoblje od 01. srpnja 2022. godine do 31. prosinca 2022. godine po kamatnoj stopi od 5,31% godišnje, za razdoblje od 01. siječnja 2023. godine do 30. lipnja 2023. godine po kamatnoj stopi od 5,50% godišnje, za razdoblje od 01. srpnja 2023. godine do 31. prosinca 2023. godine po kamatnoj stopi od 7,00% godišnje, za razdoblje od 01. siječnja 2024. godine do 30. lipnja 2024. godine po kamatnoj stopi od 7,50% godišnje, za razdoblje od 01. srpnja 2024. godine do 31. prosinca 2024. godine po kamatnoj stopi od 7,25% godišnje, za razdoblje od 01. siječnja 2025. godine do 30. lipnja 2025. godine po kamatnoj stopi od 6,15% godišnje, za razdoblje od 01. srpnja 2025. godine do 30. lipnja 2026. godine po kamatnoj stopi od 5,15% godišnje te za razdoblje od 01. srpnja 2026. godine do isplate po kamatnoj stopi od 5,40% godišnje, odnosno po kamatnoj stopi koja se za svako polugodište određuje uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, u roku od 15 dana.

III. Nalaže se tuženici čiji je naziv Erste & Steiermärkische Bank d.d. da tužitelju Igoru Dragičeviću naknadi troškove postupka, u iznosu od 1.106,18 eura (slovima: tisuću sto šest eura i osamnaest centa), sa zakonskim zateznim kamatama koje za razdoblje od 30. srpnja 2026. do isplate teku po kamatnoj stopi od 5,40% godišnje, odnosno po kamatnoj stopi koja se za svako polugodište određuje uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, u roku od 15 dana.

IV. U preostalom dijelu, iznad iznosa iz t. III., a do zatraženog iznosa od 1.288,09 eura, s kamatama koje su zahtijevane od dana donošenja prvostupanjske presude do isplate, zahtjev tužitelja Igora Dragičevića za naknadu troškova postupka odbija se.

V. Odbija se zahtjev tuženice čiji je naziv Erste & Steiermärkische Bank d.d. za naknadu troškova postupka, u zatraženom iznosu od 250,00 eura.

Obrazloženje

1. U tužbi, podnesenoj ovome sudu 30. rujna 2024., navodi se da je 21. kolovoza 2007. između tužitelja Igora Dragičevića (u daljnjem tekstu: tužitelj) i tuženice čiji je naziv Erste & Steiermärkische Bank d.d. (u daljnjem tekstu: tuženica) sklopljen Ugovor o kreditu, s tim da je tim pravnim poslom ugovorena naknada za korištenje kredita, koja je tužitelju naplaćena prilikom isplate kredita, točnije 24. kolovoza 2007., i to u visini od 663,07 eura (4.995,87 HRK). Tvrdi se da je odredba navedenog Ugovora o kreditu o naknadi za korištenje kredita ništetna te se tužbenim zahtjevom traži da se to utvrdi i da se tuženici naloži da tužitelju vrati iznos koji joj je platio po osnovi takve naknade, u visini od 663,07 eura, s kamatama i s troškovima postupka.

2. U odgovoru na tužbu osporena je osnovanost tražbine tužitelja, uz isticanje prigovora zastare, uz ukazivanje na to da je tužitelj dužan dokazati svoj status potrošača, uz upiranje na to da je o ugovornoj odredbi o naknadi za obradu kredita tužitelj pregovarao s tuženom bankom, uz tvrdnju da je tuženica tužitelju naknadu za korištenje kredita naplatila jer je tuženica imala stvarne troškove za obradu kredita u vidu operativnih troškova, materijalnih troškova, troškova trećih strana i povezanih regulatornih troškova, a da ugovorna odredba o naknadi za obradu kredita nije uzrokovala značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana.

3. Unatoč tome što tuženica kroz sadržaj podnesenog odgovora na tužbu nije osporila visinu tužbenog zahtjeva (drugi odlomak iz t. I. odgovora na tužbu, s lista 127. sudskog spisa), smatrala je da je tužitelj neispravno zatražio tijekom kamata na utuženi iznos isplate, pozivajući se na pravilo iz odredbe čl. 214. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94., 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01; u daljnjem tekstu: ZOO/91), odnosno na odredbu čl. 1115. Zakona o obveznim odnosima od 17. ožujka 2005. godine (Narodne novine broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23; u daljnjem tekstu: ZOO).

4. Tuženica je u odgovoru na tužbu prigovorila vrijednosti predmeta spora, ističući da je tužitelj u tužbi pogrešno naveo da je vrijednost predmeta spora 1.500,00 eura.

5. U kontekstu potonjeg prigovora tuženice potrebno je naglasiti da, u prilici u kojoj se tužbeni zahtjev odnosi na novčanu svotu, niti ne dolaze u primjenu pravila iz odredbe čl. 40. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23 i 146/25; u daljnjem tekstu: ZPP), prema kojima bi sud prvog stupnja uopće bio dužan provjeravati točnost naznačene vrijednosti predmeta spora. To zato jer vrijednost predmeta spora predstavlja novčana svota iz kondemnatornog dijela tužbenog zahtjeva. No, kako je, uz kondemnatorni zahtjev, tužitelj u ovom sporu postavio i deklaratorni zahtjev, glede kojega je nedvojbeno moguće istaknuti prigovor u odnosu na vrijednost predmeta spora, tako je, po prigovoru tuženice, sud prvog stupnja provjerio točnost naznačene vrijednosti predmeta spora i, u smislu pravila iz odredbe čl. 40. st. 3. ZPP-a, na pripremnom ročištu koje je održano 23. travnja 2026. vrijednost predmeta spora utvrdio upravo u onoj visini u kojoj ga je i tužitelj naznačio

u tužbi. Za taj je iznos, naime, sud prvog stupnja smatrao da nije niti suviše visoko niti suviše nisko naznačen, i to posebno uzimajući u obzir da je, uz kondemnatori, tužitelj postavio i deklaratorni zahtjev. O tome je prvostupanjski sud donio i odgovarajuće procesno rješenje, sadržano u raspravnom zapisniku s pripremnog ročišta od 23. travnja 2026. (list 283. sudskog spisa).

6. U dokaznom postupku sud je pročitao isprave priložene spisu.

7. Također, proveden je dokaz saslušanjem tužitelja u svojstvu stranke.

8. Tuženica je isprva predlagala provođenje dokaza saslušanjem svjedokinje Danijele Katalenić, ali je od ovog dokaza personalne naravi izrijeком odustala u podnesku koji je sudu dostavila 05. svibnja 2026. (list 286. sudskog spisa).

9. Uz izvedene dokaze i onaj od čijeg je izvođenja tuženica odustala, niti jedna od stranaka nije predlagala provođenje daljnjih dokaza do onog stadija parnice do kojega je to bila u mogućnosti učiniti na temelju načela iz odredaba čl. 299. st. 1. i 2. ZPP-a, u svezi s regulacijom iz odredbe čl. 292.a st. 1. ZPP-a.

10. Važno je, pritom, naglasiti da je postupak u ovom sporu proveden u cijelosti uz primjenu odredaba Zakona o izmjenama i dopunama ZPP-a od 11. srpnja 2022. godine (iz Narodnih novina broj 80/22; u daljnjem tekstu: ZID ZP/22). To je, pak, značilo da je, nakon što je na (prvom) pripremnom ročištu, koje je održano 23. travnja 2026., u smislu odredbe čl. 292.a st. 1. ZPP-a sud rješenjem zaključio prethodni postupak i ocijenio da, s obzirom na okolnosti slučaja, na istom ročištu nije bilo moguće održati i zaključiti i glavnu raspravu, sud bio dužan izraditi plan upravljanja postupkom. Ovaj je prvostupanjski sud to učinio u sadržaju raspravnog rješenja od 23. travnja 2026. (s poleđine lista 283. sudskog spisa), pri čemu je prilikom izrade plana upravljanja postupkom respektirao one okolnosti za koje je u odredbi čl. 292.a st. 4. ZPP-a regulirano da ih plan upravljanja postupkom treba sadržavati.

11. Na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, kao i na temelju rezultata cjelokupnog postupka, u skladu s odredbom čl. 8. ZPP-a, ovaj sud smatra tužbeni zahtjev osnovanim.

12. Među strankama nije sporno da su 21. kolovoza 2007. sklopile Ugovor o kreditu, na temelju kojega je tuženica tužitelju stavila na raspolaganje protuvrijednost iznosa od 112.000,00 CHF, s tim da je prilikom isplate kredita, do koje je došlo 24. kolovoza 2007., tuženica tužitelju naplatila naknadu za korištenje kredita. Također, nije sporna niti visina takve naknade, točnije činjenica da je ta naknada tužitelju naplaćena u iznosu od 4.995,87 HRK/663,07 eura.

13. Međutim, sporne su sljedeće okolnosti:

- je li ništetna odredba čl. 10. Ugovora o kreditu od 21. kolovoza 2007. o naknadi za korištenje kredita

- pripada li tužitelju pravo na isplatu onog iznosa koji je tuženici platio po osnovi naknade za korištenje kredita te

- je li u odnosu na (novčano) potraživanje tužitelja nastupila zastara.

14. Po mišljenju suda prvog stupnja, opisana sporna pitanja isključivo su pravne naravi, ali se prilikom njihova razrješenja sud rukovodio činjenicama utvrđenima provedenim dokaznim postupkom, smatrajući da dokazi materijalno-pravne prirode (isprave) i dokaz personalnog karaktera (iskaz tužitelja) predstavljaju valjanu podlogu za presuđivanje.

15. Naime, isprave podnesene sudu tijekom predmetne parnice u međusobnom su skladu pa djeluju uvjerljivo, dok je iskaz tužitelja dosljedan, logičan i životan.

16. Iz povijesnog dijela tužbe, kao i iz svih očitovanja tužitelja iz cjelokupnog postupka, jasno je i nedvosmisleno razvidno da je osnova na kojoj počiva postavljeni tužbeni zahtjev radi isplate, u biti, ništetnost ugovorne odredbe Ugovora o kreditu o naknadi za obradu kredita pa se, stoga, da bi uopće došao do ispravnog odgovora na pitanje vezano uz osnovanost zahtjeva radi isplate, sud nužno morao baviti i pitanjem koje se tiče ništetnosti odredbe konkretnog Ugovora o kreditu o naknadi za korištenje kredita.

17. Kod takvog stanja stvari, prije svega, valja ukazati na to da pravni odnos tužitelja i tuženice treba sagledati u okviru odredaba Zakona o zaštiti potrošača od 30. srpnja 2007. (Narodne novine broj 79/07, 125/07, 75/09, 79/09, 89/09, 133/09, 78/12 i 56/13; u daljnjem tekstu: ZZP)

18. Pravni odnos stranaka konkretnog spora nastao je u momentu sklapanja Ugovora o kreditu od 21. kolovoza 2007., dakle u doba kada je na snazi bio ZZP, pa to, posljedično, znači da taj pravni odnos tangiraju upravo odredbe ZZP-a. To je u skladu s pravilom o vremenskom važenju zakona (*locus regit actum*). ZZP je, u skladu s njegovom odredbom čl. 155., na snagu stupio 07. kolovoza 2007.

19. Također, treba navesti da se na pravni odnos tužitelja i tuženice primjenjuju odredbe ZOO-a, i to pozivom na odredbu čl. 1163. st. 1. ZOO-a.

20. Po njegovoj odredbi čl. 1165., ZOO je, naime, na snagu stupio 01. siječnja 2006. godine, dakle prije sklapanja predmetnog Ugovora o kreditu od 21. kolovoza 2007. pa to znači da se na pitanje valjanosti tog Ugovora i isplate po pravilima o restituciji primjenjuju odredbe onog propisa koji je bio na snazi u doba kada je taj pravni posao sklopljen, dakle odredbe ZOO-a.

21. Odredbama čl. 96. st. 1., 2. i 4. ZZP-a propisano je da se ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, s tim da se smatra da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je tu odredbu unaprijed formulirao trgovac, zbog čega potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako je riječ o odredbi unaprijed formuliranog standardnog ugovora trgovca, a trgovac koji tvrdi da se o pojedinoj odredbi u unaprijed formuliranom standardnom ugovoru pojedinačno pregovaralo, dužan je to dokazati.

22. Uzimajući u obzir da tuženica niti s najnižim stupnjem vjerojatnosti nije dokazala da se o odredbi čl. 10. Ugovora o kreditu od 21. kolovoza 2007., kojom je predviđena naknada za obradu zahtjeva i odobravanje kredita, pojedinačno pregovaralo, unatoč tome što je, u skladu s načelom stranačke istine, proklamiranim u odredbama čl. 7. st. 1. i čl. 219. st. 1. ZPP-a te u odredbi čl. 96. st. 4. ZZP-a, upravo za tuženicu bio pridržan teret dokaza u tom pravcu, zaključak je suda prvog stupnja da je odredba čl. 10. Ugovora o kreditu od 21. kolovoza 2007. ništetna te da na temelju upravo te i takve pravne osnove tužitelju pripada pravo potraživati od tuženice isplatu, i to po pravilima o restituciji koja su sadržana u odredbi čl. 323. st. 1. ZOO-a.

23. Odredbom čl. 3. ZOO-a predviđeno je da su sudionici u obveznom odnosu ravnopravni, dok iz odredbe čl. 4. ZOO-a slijedi da su u zasnivanju obveznih odnosa i ostvarivanju prava i obveza iz tih odnosa sudionici dužni pridržavati se načela savjesnosti i poštenja.

24. Stajalište je ovoga suda da ugovaranje uvjeta u kojima je tuženica za sebe prispodobila mogućnost naplate naknade za obradu zahtjeva i za odobravanje kredita, na temelju ugovorne odredbe o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, ne odgovara načelima obveznog prava koja slijede iz citiranih odredaba ZOO-a.

25. Naprotiv, uvrštavanjem u Ugovor o kreditu od 21. kolovoza 2007. odredbe koja joj je omogućila naplatu naknade za korištenje kredita tuženica je iskoristila svoju poziciju „jače“ stranke ugovornice, a time je, pak, postupila potpuno suprotno načelu ravnopravnosti sudionika u obveznom odnosu, kao i protivno načelu savjesnosti i poštenja.

26. Usprkos tome što je u odgovoru na tužbu tvrdila da je tužitelju pružila mogućnost pregovaranja o visini naknade za obradu kredita, tuženica takve svoje navode u ovom postupku nije opravdala niti jednim jedinim provedenim dokazom.

27. Upravo suprotno, iz stranačkog iskaza tužitelja, iznesenog na ročištu za glavnu raspravu koje je održano 25. lipnja 2026. (list 317. sudskog spisa), decidirano proizlazi da je Ugovor o kreditu koji je 21. kolovoza 2007. sklopio s tuženom bankom njemu predložen kao gotov i unaprijed sastavljeni ugovor te da on ni na koji način nije sudjelovao u dogovorima oko bilo koje ugovorne odredbe, pa tako niti one koja je bila vezana uz naknadu za obradu kredita.

28. Takvi navodi tužitelja potpuno obeskrjepljuju tvrdnje tuženice o tome da je tužitelju pružena mogućnost pregovaranja o visini naknade za obradu kredita. Stoga je takve tvrdnje tuženice sud otklonio kao neargumentirane i nedokazane, a zbog toga je tim prije ocijenio da je ugovorna odredba o naknadi za obradu kredita iz Ugovora o kreditu od 21. kolovoza 2007. nepoštena u smislu odredaba čl. 96. st. 1. i 2. ZZP-a, a time i ništetna po odredbi čl. 102. st. 1. ZZP-a.

29. Zbog svega navedenog, sud prvog stupnja smatra da je odredba čl. 10. Ugovora o kreditu od 21. kolovoza 2007. ništetna, i to zato jer predstavlja nepoštenu odredbu po prethodno spomenutim pravilima iz odredaba ZZP-a i iz odredaba ZOO-a, te da je, posljedično, zahtjev tužitelja za isplatu po osnovi ništetnosti ugovorne

odredbe o naknadi za korištenje kredita pravno utemeljen. Pritom se apostrofira da je pravna priroda zahtjeva za činidbu (radi isplate) utemeljena upravo na institutu restitucije iz odredbe čl. 323. st. 1. ZOO-a, što je važno za pitanje koje se tiče tijeka kamata. O tome će detaljnije biti pisano nastavno.

30. Kada je neka ugovorna odredba nepoštena, tada je kao posljedica takve ugovorne odredbe predviđena ništetnost. To izrijekom slijedi iz odredbe čl. 102. st. 1. ZZP-a.

31. Odredba čl. 10. Ugovora o kreditu od 21. kolovoza 2007., kojom je predviđena naknada za obradu zahtjeva i odobravanje kredita, predstavlja nepoštenu odredbu jer tuženica niti s najnižim stupnjem izvjesnosti nije dokazala da se o toj ugovornoj odredbi pojedinačno pregovaralo (čl. 96. st. 1., 2. i 4. ZZP-a). Takva je nepoštena ugovorna odredba, stoga, ništetna (čl. 102. st. 1. ZZP-a).

32. Isto tako, kada je neka odredba ugovora protivna prisilnim propisima, po odredbi čl. 322. st. 1. ZOO-a, takva je ugovorna odredba ništetna.

33. Odredba čl. 10. Ugovora o kreditu od 21. kolovoza 2007. protivna je odredbama čl. 3. i 4. ZOO-a. Zato je i s tog aspekta (s aspekta ZOO-a) citirana ugovorna odredba ništetna (čl. 322. st. 1. ZOO-a).

34. Tuženica je tijekom postupka tvrdila da je tužitelju naknadu za korištenje kredita naplatila za troškove koje je realno imala (navodi tuženice iz odgovora na tužbu).

35. Međutim, takve svoje navode tuženica ničim nije dokazala. Dapače, u prilog tim navodima nije sudu ponudila niti jedan jedini dokaz. Zato se takva njezina tvrdnja ukazuje paušalnom i neargumentiranom, a time i neprihvatljivom za bilo kakav stav koji bi bio oprečan od onoga koji je u okolnostima konkretnog slučaja sud zauzeo.

36. Osim toga, sud nalazi da je opisana tvrdnja tuženice pomalo i deplasirana.

37. Tuženica je notorno banka, dakle, u smislu odredbe čl. 2. st. 1. Zakona o bankama (Narodne novine broj 84/02 i 141/06; u daljnjem tekstu: ZB), financijska institucija, i to, k tome, takva koja kao jednu od svojih osnovnih usluga pruža upravo uslugu odobravanja kredita (čl. 3. ZB).

38. To, drugim riječima napisano, znači da za one usluge koje obavlja kao svoje osnovne usluge banka niti smije niti može naplaćivati bilo kakve naknade. Da bi, naime, obavljala bankovne usluge, pa i one vezane uz odobravanje kredita, banka mora imati zaposlene osobe, a one za svoj rad, nedvojbeno, primaju plaću. Zato ovaj sud prvog stupnja ne može niti zamisliti situaciju u kojoj bi za banku, koja kao svoju osnovnu djelatnost obavlja poslove vezane uz odobravanje kredita, uopće nastali kakvi troškovi za koje bi imala pravo na teret korisnika kredita naplatiti bilo kakvu naknadu.

39. U konkretnom slučaju naknada za korištenje kredita koju je tuženica naplatila tužitelju čak nije bila niti neznatna jer se radilo o iznosu od 663,07 eura.

Kada se, pritom, cijeni da je tužitelju kredit odobren u iznosu od 112.000,00 CHF, a da mu je naknada za obradu zahtjeva i odobravanje kredita naplaćena u visini od 663,07 eura, pri čemu visina te naknade nije niti bila sporna stranaka konkretnog postupka, tada je osnovano spoznati da je takvo postupanje tužene banke ne samo protivno odredbama ZOO-a i ZZP-a, koje je prvostupanjski sud citirao u prethodnom dijelu obrazloženja presude, nego i da je protivno samom smislu bankovnog poslovanja, konkretno odredbama čl. 2. st. 1. i čl. 3. ZB-a.

40. Zato se i po toj osnovi tužbeni zahtjev ukazuje pravno utemeljenim.

41. Stoga je odlučeno kao u t. I. izreke presude.

42. Visinu istaknutog kondemnacijskog dijela tužbenog zahtjeva tuženica nije osporavala (navodi tuženice iz odgovora na tužbu), no u tom kontekstu treba istaknuti da je okolnosti vezane uz visinu tražbine tužitelj u ovom sporu dokazao izvan svake razumne dvojbe.

43. Na činjenicu da je tužitelju prilikom isplate kredita naplaćena naknada upravo u onom iznosu koji on na teret tuženice traži u ovom sporu bezrezervno ukazuje pregled prometa po partiji kredita (s lista 44. sudskog spisa), kao isprava koju je sastavila sama tužena banka i koju je tužitelj podastro sudu uz tužbu. Iz te je isprave jasno i pregledno uočljivo da je tužitelju naknada naplaćena 24. kolovoza 2007., u iznosu od 4.995,87 HRK.

44. Iznos od 4.995,87 HRK, uz primjenu fiksnog tečaja konverzije od 7,53450 kuna za jedan euro iz Zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj (Narodne novine broj 57/22 i 88/22 – Ispravak; u daljnjem tekstu: Zakon) te iz Odluke o objavi uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj (Narodne novine broj 85/22; u daljnjem tekstu: Odluka), odgovarajući je iznosu od 663,07 eura.

45. Kako je upravo taj iznos tužitelj u ovom postupku i tražio, tako mu je taj iznos dosuđen i odlučeno je kao u t. II. izreke presude.

46. Ističe se da je, zbog primjene Zakona i Odluke, dosuda uslijedila u eurima.

47. Tuženica se tijekom spora pozivala na prestanak prava tužitelja da od nje zahtijeva ispunjenje obveze (na zastaru), no ovaj sud prvog stupnja takvo njezino motrište ne može prihvatiti iz više razloga.

48. U prethodnom dijelu obrazloženja ove presude već je navedeno da je predmetom odlučivanja u konkretnom sporu bio zahtjev tužitelja radi utvrđenja ništetnosti ugovorne odredbe o naknadi za korištenje kredita iz Ugovora o kreditu od 21. kolovoza 2007., a, uz to, i zahtjev radi isplate onog iznosa koji je tužitelj tuženici platio upravo zbog posljedica takve ništetnosti.

49. Kada se krene od toga da se pravo na isticanje ništetnosti ne gasi, kako to izrijekom slijedi iz odredbe čl. 328. ZOO-a, tada je jedini mogući i pravno prihvatljiv zaključak onaj prema kojemu se ne gasi niti pravo koje za stranku sudionicu ništetnog pravnog posla proizlazi iz posljedica ništetnosti, a koje je proklamirano u odredbi čl. 323. st. 1. ZOO-a.

50. Cijeneći, naime, da se pravo na isticanje ništetnosti ne gasi (čl. 328. ZOO-a), a da je pravo na restituciju posljedica ništetnosti (čl. 323. st. 1. ZOO-a), po čvrstom i nepokolebljivom pravnom razmišljanju ovog suda prvog stupnja, to znači da se ne gasi niti pravo na pozivanje na posljedice ništetnosti po odredbi čl. 323. st. 1. ZOO-a, a time i da je isticanje prigovora zastare, zapravo, iluzorno i materijalno pravno neodrživo u parnici u kojoj, uz zahtjev za utvrđenje ništetnosti pojedinih dijelova pravnog posla, aktivno legitimirana strana ističe i zahtjev za isplatu koji temelji na posljedicama te i takve ništetnosti.

51. Zbog toga sud prvog stupnja nalazi da kod traženja isplate po pravilima o restituciji (vraćanja onoga što je primljeno na temelju ništetnog pravnog posla ili njegova dijela) ne može niti biti govora o bilo kakvom nastupanju zastare, ali niti općenito o zastari kao institutu koji bi na bilo koji razuman i opravdan način bilo moguće dovesti u vezu s ništetošću.

52. Ako se ne gasi pravo na isticanje ništetnosti (čl. 328. ZOO-a) i ako je restitucija posljedica ništetnosti (čl. 323. st. 1. ZOO-a), onda je, na osnovi ove dvije premise iz logičkog silogizma, jedini ispravan zaključak (conclusio) onaj prema kojemu kod odlučivanja o ništetnosti i o restituciji nema mjesta niti primjeni instituta zastare.

53. Stoga je prigovor zastare, koji je tuženica istaknula još u odgovoru na tužbu, ocijenjen pravno neprihvatljivim.

54. Uostalom, čak i kada bi se kod odlučivanja o prigovoru zastare prihvatilo recentno stajalište sudske prakse, zastupljeno u pravnom shvaćanju s prve sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske, održane 30. siječnja 2020. godine (prema zapisniku s te sjednice, poslovnog broja Su-IV-47/2020-2, objavljenom na službenim stranicama Vrhovnog suda Republike Hrvatske), prema kojemu zastarni rok u slučaju restitucijskog zahtjeva počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora, niti tada ne bi moglo biti govora o nastupanju zastare u konkretnom sporu.

55. Ništetnosti ugovorne odredbe o naknadi za obradu zahtjeva i odobravanje kredita iz Ugovora o kreditu koji je 21. kolovoza 2007. sklopljen između tužitelja i tuženice utvrđuje se tek ovom presudom pa, uz primjenu navedenog pravnog shvaćanja Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske, to znači da bi zastara počela teći tek u času kada odluka o prihvaćanju zahtjeva tužitelja za utvrđenje ništetnosti ugovorne odredbe o naknadi za obradu zahtjeva i odobravanje kredita stekne svojstvo pravomoćnosti. Kako tome nije tako (jer se o zahtjevu tužitelja, upravljenom na ništetnost navedene odredbe Ugovora, donosi tek prvostupanjska presuda, koja će svojstvo pravomoćnosti steći ili u žalbenom postupku, donošenjem drugostupanjske odluke, ili protekom roka za žalbu unutar kojega niti jedna od stranaka spora ne bude iskoristila mogućnost podnošenja pravnog lijeka), tako se, i uz prihvaćanje opisanog shvaćanja Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske, prigovor zastare, istaknut po tuženici u odgovoru na tužbu, ukazuje pravno neutemeljenim.

56. U prethodnom dijelu obrazloženja konkretne presude već je pisano, a sada to treba i ponoviti, da se odluka o obvezi tuženice da tužitelju isplati novčani iznos koji mu je dosuđen ovom presudom temelji na odredbi čl. 323. st. 1. ZOO-a (a ne na institutu stjecanja bez osnove, s tim da se naglašava da sud nije vezan pravnom osnovom koju je tužitelj u tužbi naveo; čl. 186. st. 3. ZPP-a).

57. U slučaju ništetnosti ugovora ili neke ugovorne odredbe svaka je strana dužna vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju takva ugovora.

58. Budući da je na temelju ništetne ugovorne odredbe o naknadi za obradu zahtjeva i odobravanje kredita iz Ugovora o kreditu od 21. kolovoza 2007. tuženica od tužitelja primila isplatu iznosa od 4.995,87 HRK, koji je, uz primjenu Zakona i Odluke, odgovarajući iznosu od 663,07 eura, za tuženicu je, u vidu posljedica ništetnosti, predviđena obveza da tužitelju vrati iznos koji je od njega primila po osnovi ništetne ugovorne odredbe, i to s kamatama od dana kada joj je tužitelj tu isplatu obavio.

59. Tužitelj je kamate zahtijevao od prvog narednog dana u odnosu na dan na koji je tuženici obavio isplatu naknade za korištenje kredita pa je, stoga, sud glede tijeka kamata donio odluku iz t. II. izreke presude jer bi, u suprotnom, postupio protivno odredbi čl. 2. st. 1. ZPP-a.

60. Da tužitelju pravo na kamate, glede njihova tijeka, pripada (najmanje) baš onako kako je to i zahtijevao tužbenim zahtjevom, slijedi i iz vladajuće sudske prakse nastale u primjeni odredbe obveznog prava kojom je regulirana posljedica ništavosti (VS, Rev-999/92, od 07. srpnja 1993. godine).

61. U svezi stope zakonskih zateznih kamata na iznos dosuđen u t. II. izreke presude, za naglasiti je da su do 31. prosinca 2007. godine na snazi bili Zakon o zateznim kamatama (Narodne novine broj 28/96 i 58/04 – Vjerodostojno tumačenje članka 3. stavka 1. Zakona o zateznim kamatama) i Uredba o visini stope zatezne kamate (Narodne novine broj 72/02 i 153/04), prema kojima je godišnja kamatna stopa iznosila 15% godišnje (od 01. srpnja 2002. godine do 31. prosinca 2007. godine), dok je 01. siječnja 2008. godine stupila na snagu odredba čl. 29. ZOO-a.

62. Stoga je sud respektirao ove okolnosti, s tim da je za period nakon 01. siječnja 2008. odluku o visini kamatne stope donio kako na temelju izvorne odredbe čl. 29. st. 2. ZOO-a, tako i prema izmjenama iste odredbe iz Zakona o izmjenama i dopunama ZOO-a od 17. srpnja 2015. godine (iz Narodnih novina broj 78/15), odnosno iz Zakona o izmjenama i dopunama ZOO-a od 03. listopada 2022. godine (iz Narodnih novina broj 114/22; u daljnjem tekstu: ZID ZOO/22) te iz Uredbe o izmjeni ZOO-a od 30. prosinca 2022. godine (iz Narodnih novina broj 156/22; u daljnjem tekstu: Uredba ZOO/22).

63. U sadržaj t. II. izreke presude sintagma iz odredbe čl. 29. st. 2. ZOO-a, prema ZID ZOO-u/22 i prema Uredbi ZOO/22, unijeta je zbog moguće promjene stope kamata nakon 01. siječnja 2027., i to kako na više, tako i na niže, a sve radi olakšavanja eventualnog ovršnog postupka u povodu ove presude.

64. Imajući u vidu da se u odgovoru na tužbu tuženica pozvala na to da je u svakom pojedinom slučaju aktivno legitimirana strana u sporu dužna dokazati svoj status potrošača, sud će iznijeti svoj pravni stav i o ovoj okolnosti.

65. Pri tome prvenstveno treba navesti da je tuženica u pravu kada iznosi netom opisano motrište. Teret dokaza o statusu potrošača je, zaista, na tužitelju.

66. No, ne samo što je tužitelj u ovom predmetu takvo svoje svojstvo bezrezervno dokazao kako dokazima materijalno-pravnog karaktera (ispravama), tako i dokazima personalno-pravne naravi (stranačkim iskazom), već i zato jer tuženica nije dokazala okolnosti vezane uz to da je tužitelj Ugovor o kreditu od 21. kolovoza 2007. sklopio u svrhe koje bi bile namijenjene njegovom zanimanju, njegovoj poslovnoj aktivnosti ili poduzetničkoj djelatnosti (čl. 3. st. 1. t. 1. ZZP-a), odnosno nastupajući u okviru svog zanimanja ili svoje djelatnosti (čl. 3. st. 1. t. 2. ZZP-a), status potrošača na strani tužitelja ovaj sud prvog stupnja nalazi nedvojbenim.

67. Iz samog sadržaja Ugovora o kreditu od 21. kolovoza 2007., konkretno iz čl. 3. tog pravnog posla (list 13. sudskog spisa), jasno je vidljiva namjena sklapanja tog Ugovora i ta se namjena očituje u kreditiranju građana (građana, a ne poduzetnika ili nositelja kakvog slobodnog zanimanja), u svrhu kupnje nekretnine.

68. Iz kazivanja tužitelja (list 317. sudskog spisa) slijedi da su mu financijska sredstva bila potrebna za kupnju stana, da je ta sredstva ostvario upravo sklapanjem konkretnog Ugovora o kreditu, da je tim sredstvima potom i kupio stan i da u tom stanu živi i danas, s tim da ga je uvijek koristio isključivo za stanovanje, a nikada ni za koju drugu svrhu, pa tako niti za iznajmljivanje.

69. Takvi dokazi; materijalno-pravnog karaktera (Ugovor o kreditu od 21. kolovoza 2007.) i personalne naravi (iskaz tužitelja) bezrezervno upućuju na to da je, u smislu utanačenja iz odredbe čl. 3. st. 1. t. 1. ZZP-a, tužitelj u ovom sporu dokazao svoj status potrošača.

70. Zbog toga mu je sud tim prije mogao pružiti onu zaštitu koju je u predmetnoj parnici tražio kroz postavljene tužbeni zahtjev.

71. Odluka o naknadi troškova postupka iz točke III. dispozitiva presude temelji se na odredbi čl. 154. st. 1. ZPP-a.

72. Tuženica je u cijelosti izgubila parnicu pa je dužna tužitelju naknaditi sve troškove izazvane vođenjem postupka koji su, po odredbi čl. 155. st. 1. ZPP-a, bili potrebni za vođenje parnice.

73. Troškovi tužitelja sastoje se od nagrade odvjetniku za sastavljanje tužbe, u iznosu od 200,00 eura, sukladno Tbr. 7. st. 1. Tarife o nagradi i naknadi troškova za rad odvjetnika (iz Narodnih novina broj 138/23; u daljnjem tekstu: Tarifa/23), te za sastavljanje jednog podneska, od 31. ožujka 2026., koji je bio obrazložen pa nagrada za njegovo sastavljanje iznosi 200,00 eura, sukladno Tbr. 8. st. 1. Tarife/23.

74. Tužitelju je dosuđena i nagrada za zastupanje na dva ročišta, od 23. travnja 2026. i od 25. lipnja 2026., na kojima se raspravljalo o glavnoj stvari, odnosno izvodili su se dokazi pa nagrada za svako od njih iznosi po 200,00 eura, sukladno Tbr. 9. st. 1. Tarife/23.

75. Na naznačene radnje tužitelju je priznat zatraženi trošak PDV-a, po stopi od 25%, u iznosu od 200,00 eura, sukladno Tbr. 46. Tarife/23, a dosuđen mu je i trošak sudskih pristojbi; za tužbu, u iznosu od 53,09 eura, te za presudu, u istom iznosu.

76. Nužno je navesti da se Tarifa/23 primjenjuje pozivom na njezin Tbr. 52. st. 3. jer sud o troškovima postupka odluku donosi u trenutku objave predmetne presude, točnije 30. srpnja 2026., a to je, pak, nakon što je, u smislu dijela XIX. st. 1. Tarife/23, ta Tarifa stupila na snagu.

77. Na dosuđeni iznos troškova postupka tužitelju su priznate zakonske zatezne kamate koje je (već prigodom podnošenja tužbe i postavljanja tužbenog zahtjeva) zahtijevao od dana donošenja prvostupanjske presude. Na takvu sporednu tražbinu on, naime, ima pravo jer se uporište za to nalazi kako u odredbi čl. 31. st. 3. Ovršnog zakona (Narodne novine broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-2881/2014 i dr. od 01. lipnja 2016. godine, 73/17, 131/20, 114/22 i 6/24), tako i u odredbi čl. 151. st. 3. ZPP-a, koja je novelirana kroz čl. 27. ZID ZPP-a/22.

78. Troškove zastupanja na ročištu za objavu presude, u iznosu od 100,00 eura, sud tužitelju nije priznao je takve troškove ne nalazi potrebnim za vođenje parnice u smislu pravila iz odredbe čl. 155. st. 1. ZPP-a. Stoga je u tom dijelu zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka odbijen i odlučeno je kao u t. IV. izreke presude.

79. Pri tome je, u kontekstu troškova zastupanja na ročištu za objavu presude, sud imao na umu Tbr. 9. t. 3. Tarife/23, međutim u prilici u kojoj se odredba Tarife/23, kao podzakonskog akta, te zakona (ZPP-a, i to čl. 155. st. 1. tog procesnog propisa) razlikuju i u kojoj stranci pravo na troškove postupka pripada samo onda kada se radi o troškovima koji su potrebni za vođenje parnice, sud je dužan primijeniti zakon (a ne podzakonski akt). Upravo zakon (ZPP), naime, kao lex specialis, određuje da se troškovi naknađuju samo onda kada su potrebni za vođenje parnice. Ponavlja se da sud prvog stupnja troškove zastupanja na ročištu za objavu presude ne nalazi utemeljenim na takvom pravilu.

80. Budući da je tuženica u cijelosti izgubila ovu parnicu, zaključivanjem o suprotnom pravilu iz odrede čl. 154. st. 1. ZPP-a (argumentum a contrario), ne pripada joj niti pravo na naknadu troškova postupka na teret tužitelja, s tim da je nužno navesti da je jedine troškove koje je ona, zapravo, tražila u ovoj parnici i u odnosu na koje je zahtjev postavila u skladu s regulacijom iz odredbe čl. 164. st. 3. ZPP-a, dakle do završetka raspravljanja koje prethodi odlučivanju o troškovima, tuženica zatražila u odgovoru na tužbu pa je, stoga, isključivo o tim troškovima sud i bio u mogućnosti donijeti odluku.

81. Zbog svega toga, o zahtjevu tuženice za naknadu troškova postupka odlučeno kao u t. V. dispozitiva presude.

U Rijeci 30. srpnja 2026.

S u t k i n j a

Larisa Smiljan Pervan

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv presude, donesene u prvom stupnju, stranke mogu podnijeti žalbu, u roku od petnaest (15) dana od dana dostave prijepisa presude (čl. 348. st. 1. ZPP-a).

Žalba se podnosi sudu koji je izrekao prvostupanjsku presudu, u dovoljnom broju primjeraka za sud i za protivnu stranku (čl. 357. ZPP-a).

Pravovremeno podnesena žalba sprečava da presuda postane pravomoćna u dijelu koji se pobija žalbom (čl. 348. st. 2. ZPP-a).

O žalbi protiv presude odlučuje drugostupanjski sud (čl. 348. st. 3. ZPP- a).

RJ.

- presuda nepravomoćna
- vidi upisnik "P"
- kal. do pravomoćnosti

DNA:

- pun. tužitelja
- pun. tuženice

na način određen u zapisniku o objavi presude

PRISTOJBE:

- za naplatu pristojbe nadležan je ovlašteni službenik u sudu, određen godišnjim rasporedom poslova, u skladu s odredbom čl. 28. st. 6. Zakona o sudskim pristojbama od 27. prosinca 2018. godine (Narodne novine broj 118/18 i 51/23)

U Rijeci 30. srpnja 2026.

S u t k i n j a

Broj zapisa: **9-3088b-6b660**

Kontrolni broj: **04785-11912-43e7f**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Rijeci** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.